

Laboratorní metody v gastroenterologii

Přehledný abecední seznam metod naleznete zde.

Laboratorní diagnostika v gastroenterologii zahrnuje specifické screeninové programy, neinvazivní vyšetřovací programy využívající moderní metody detekce analytů ve stolici, funkční diagnostiku, rovněž v neinvazivní podobě, pomocí dechových testů s detekcí vodíku – H₂ nebo stabilního izotopu uhlíku – ¹³C.

Diagnostika infekce *Helicobacter pylori*

Dechový test s močovinou značenou uhlíkem ¹³C – UBT je zlatým standardem **diagnostiky infekce *Helicobacter pylori***. Spolehlivou variantou je neinvazivní test detekce antigenu *H. pylori* ve stolici. **Laboratorní diagnostika patologií žaludku** zahrnuje serologické testy stavu žaludeční sliznice – hladinu gastrinu-17, poměr pepsinogenů I a II (pepsinogenů A a C), případně hladinu protilátek proti *H. pylori*, CagA a VacA antigenů, funkční test žaludeční acidity a test motility žaludku – dechový test s ¹³C-oktanoátem sodným (OABT).

Akutní pankreatitida

Problematika **akutní pankreatitidy** zahrnuje rutinní metody stanovení amylázy a lipázy v séru, detekci makroenzymů – makroamylázy a makrolipázy, detekci amylázy ve stolici, stanovení pankreatické elastázy 1 v séru, případně hladinu trypsinu. Časnou diagnostiku akutní pankreatitidy nabízí stanovení trypsinogenu v moči, resp. aktivačních peptidů trypsinogenu – TAP a karboxypeptidázy – CAPAP. Pro posouzení závažnosti akutní pankreatitidy, především infekce, je vhodným markerem hladina prokalcitoninu.

Chronická pankreatitida

Zlatým standardem pro diagnózu **chronické pankreatitidy** je stále přímý test exokrinní funkce pankreatu – sekretin-pankreozyminový test (SCCK/PZS). Nepřímé testy jsou sice neinvazivní, mají však výrazně nižší spolehlivost – PABA nebo PLT/pankreolauryl test, stanovení pankreatických enzymů ve stolici – chymotrypsin a elastáza 1. Moderním, neinvazivním a nepřímým testem je dechový test ¹³C-MTG.

Malabsorpční syndrom

Diferenciální diagnostika **malabsorpčního syndromu** zahrnuje posouzení absorpční aktivity střevní sliznice detekcí hladiny β-karotenu, případně zátěžovým testem s β-karotenem nebo vitaminem A. Rutinním tolerančním testem je detekce D-xylózy v moči nebo laktózoový toleranční test. Pro posouzení střevní permeability existuje několik variant testů, např. laktulózo/mannitolový test (La/Ma test). Neinvazivními dechovými testy je dechový test s ¹³C-laktózou nebo dechový test s ¹³C-xylózou vhodný pro detekci bakteriálního přerůstání v tenkém střevu.

Primárním malabsorpčním syndromem je **celiakie**, glutenová enteropatie. Laboratorní diagnostika nabízí široké spektrum screeningových testů s detekcí protilátek k endomysiu EmA/IgA, gliadinu IgA a IgG. Základním, nejspolehlivějším testem je detekce protilátek ke tkáňové transglutamináze atTG IgA a IgG třídy. Anti-gliadin a anti-tTG lze stanovit rovněž ve vzorku stolice.

Patologie tlustého střeva

Laboratorní diagnostika **patologií tlustého střeva** je zaměřena především na screening kolorektálních nádorů, testy okultního krvácení ve stolici, screeningový – guajakový Haemocult test – gFOBT, citlivější immunochemický test – iFOBT, a kvantitativní stanovení hemoglobinu ve stolici – qi-FOBT. Aktivitu zánětlivých onemocnění i tumorů lze monitorovat také detekcí kalprotektinu ve stolici. Rozvoj molekulární biologie umožňuje izolovat DNA ze vzorku stolice a stanovovat řadu genetických markerů.

Odkazy

Související články

- Vyšetřovací metody v gastroenterologii
- Funkční testy v gastroenterologii
- Vyšetření stolice

Zdroj

- se svolením autora převzato z KOCNA, Petr. *GastroLab : MiniEncyklopedie laboratorních metod v gastroenterologii* [online]. ©2002. Poslední revize 2011-01-08, [cit. 2011-03-04]. <<http://www1.lf1.cuni.cz/~kocna/glab/glency1.htm>>.

